GODZIENNA

N[1] 76. ROK 1832. PONIEDZIAŁEK 19 MARCA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po połudn: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna........złp. 12.
Miesięczna....... ,, 5.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wier: g. 15.





Gazeta Krakowska

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0 ° Reaumiuro.

Dzień godzina	Barometr na 0° g.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27 0. 533	-- z. 9	-- 3,0	południowy mocny	pochmurno	
18. 12	,, 2. 120	† 6. 6	0,0	poł. zachod. mocny	,, ,,	deszcz
3	,, 2. 628	† 6. 0	1,0	,, ,,	pogoda z chmurami	
9	,, 3. 738	-- 1. 9	-- 5,0	żaden	,, ,,	

Część Urzędowa.

POLSKA.

WARSZAWA 18 Lutego.

BANK POLSKI.

— W dniu 9 miesiąca i r. b. odbyło się w gmachu banku polskiego ogólne zebranie członków towarzystwa oszczędności, na którém prezes deputacyi JW. hr. Łubieński zdał sprawę z dotychczasowego stanu towarzystwa i z działań deputacyi w następujących słowach : — Mości Panowie.

Upłynęło już dwa lata, jak deputacya wasza nie zdawała wam z czynności swoich sprawy. Pamiętny w nieszczęścia rok zeszły, nie dozwalał prywatnym oddawać się czynnościom, nie czas było wtedy z zimną rozwagą w wspólnych naradzać się sprawach, pozwoliła sobie przeto deputacya do spokoynieyszey chwili odłożyć zebranie ogólne, i spodziewa się że iey tego panowie za złe nieweźmiecie.

Kiedyśmy w lutym w r. ostatni raz przed wami stawali, towarzystwo było na szczycie świetności swojey. Listy zastawne prawie na równi ze srebrem stojąc, każdy kto w początkach towarzystwa do niego przystąpił, widział nadzieje swoie nadspodziewanie ziszczone; zysk bowiem akcyonaryuszów przenosił 20 od sta. Niebyło to skutkiem działań towarzystwa, które tylko procentem składanym powiększać może kapitał, ale skutkiem pomyślnych okoliczności, które tak znacznie podniosły cenę papierów publicznych, było to owocem długiego pokoiu. Czteroprocentowy dochód z listów zastawnych, na ówczas już prawie żadnego zysku na losowaniu nie obiecujących, zdawał się deputacyi, przyuczoney akcyonaryuszom większe przysparzać korzyści, zbyt małym, i zbyt wolno, drobne zwłaszcza składki, powiększającym; natrafiała się możność sprzedania całego kapitału listów zastawnych prawie po sto za sto, zamiarem było przeto deputacyi korzystać z tego pomyślnego momentu, jeśliby równie bezpieczne, inne dla funduszów towarzystwo znalazło użycie. Rozmaite czynione były propozycye, papiery publiczne rossyyskie przynosiły w tedy blisko sześć od sta, austryackie równe przedstawiały widoki, akcye zaś banku wiedeńskiego jeszcze korzystnieyszą zdawały się być lokacyą. Lecz zatrzymała się deputacya nad

wyrażnem brzmieniem art. 1 aktu zawiązania towarzystwa w którym zastrzeżono, iż »celem iest towarzystwa za złożone pieniądze zakupować listy zastawne, lub inne papiery krajowe któreby przy równém bezpieczeństwię nayweiększą korzyść przynosiły» Odrzucając przeto wszelkie zagraniczne papiery, zamierzała deputacya zakupić papiery pożyczki miasta stołecznego Warszawy, pięć procentu przynoszące, ale kurs za nie żądany był za wysokim. Wkrótce nadeszłe okoliczności, wskazały jak są użytecznemi w każdem towarzystwie stałe i niewzruszone zasady, których władzy zarządzającey, nawet pomimo pozorney korzyści, nie wolno jest przestąpić. Zapadła w lipcu rewolucya francuzka, tak znaczny miała wpływ na zniżenie ceny papierów publicznych, że to, co przed krótkim czasem naykerzystnieyszém okazywała rachuba, byłoby się okazało dla towarzystwa zgubném. Papiery publiczne niektóre spadły o 30 procentu. Jedne listy zastawne dalekiemi były od tak raptowego spadu, i utrzymywały się dłużey w cenie, jako papier mający oprócz publicznego kredytu krajowego podstawę prywatnych majątków. Zaufanie w listach zastawnych było tak wielkie, że kiedy naysroższa woyna zagładą wszystkiego grożąca, strąciła obligacye udziałowe, jedyny rządowy papier polski za granicą znany, z 400 na 240 złotych, listy zastawne niebyły nigdy niżey jak 72 i pół przez nas sprzedawane i zawsze chciwie poszukiwane. Za przywróceniem spokoyności wróciły listy do kursu 85 za sto. Taki kurs właśnie na rok 1832 jest przewidziany tabellą do ustaw towarzystwa załączoną, i według wszelkiego podobieństwa wtey cenie utrzymywać się powinny. Mogłoby wprawdzie nastąpić, że dochodu szukający kapitaliści, przy ustaloney nadziei pokoju, nabierając zaufania do papierów publicznych, staraliby się pozbywać listy zastawne, dla nabycia wyższy procent przynoszących papierów i to sprawićby mogło, że listy mniey byłyby poszukiwanemi. Lecz gdyby miał się znowu zachmurzyć horyzont polityczny, pozostanie każdy przy papierach, którego wczasie tak zaciętey woyny nie zawiodły i kurs listów zastawnych nie poruszonym zostanie. Z tego powodu deputacya na teraz jeszcze żadnego innego użycia na kapitał towarzystwa nie proponuje.

Z końcem roku 1829, z którym ostatni raz publiczne rachunki towarzystwa ogłoszone zostały, znaydowało się w towarzustwie ogólem w listach zastawnych złp. 2,167,300

W ciągu r. 1830 przybyło 988,700

Ubyło 679,100

pozostało się na rok 1831 —2,476,900

w r. 1831 przybyło do towarzystwa złp. 179, 459

Ubyło w roku 1831 — 1,321,459

Zostało się na rok 1832 — 1,334,900

W tey sumie znaydowało się przy zamknięciu ksiąg na rok bieżący składkowych — 222,411

Ryczałtowych — 1,249,489

Wystąpiło w ciągu roku 1830 Akcyonaryuszów składkowych z summą — 35,177

ryczałtewych 643,923

W ciągu roku 1831 składkowych — 151,630

wych ryczałtowych — 1,169,829

W ogólności przez te 2 lata odebrano z towarzystwa oszczędności razem — 2,000,559

wniesiono zaś — 1,168,159

Zmnieyszyły się przeto fundusze towarzystwa — 832,400

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Część Nieurzędowa.

PANSTWO KOŚCIELNE

O wypadkach w tém państwie, zwracających dziś na siebie uwagę powszechności, umieszczamy następujące naynowsze z różnych pism publicznych ciekawe szczegóły:

Paryż 6 *Marca.* Woyska nasze zajęły na dniu 23 lutego, miasto i cytadellę Ankonę.— Wyprawa ta składała się z okrętu linijowego *Sufryn*, i dwóch fregat *Artemizya i Victoire*, pod dowództwem kapitana Gallois. — W nocy z dnia 22 na 23. dwa bataliony 66go pułku linijowego wysiadły na ląd. Bramy miasta, jak zwyczaynie były pozamykane; podobno, że saperowie pułku, wysadzili z nich jednę.— Woyska francuzkie weszły do Ankony, i udały się do różnych punktów zajętych przez oddziały papiezkie, które przed niemi złożyły broń tymczasowo. Działanie to, odbyło się ze świtem dnia i żołnierze nasi, wszystkie pozaymowali stanowiska. Reszta woyska nieużytego do czynney służby, zebrała się na wielkim placu. Mieszkańcy ubiegali się w usługach pod względem donosze-

nia żywności i napojów. W południe, pułkownik Combe, wziął z sobą batalion 66 pułku, i udał się ku warowni; tam wezwał dowódzcę aby przyjął osadę francuzką; jakoż ugodzono się po niejakich trudnościach, że siła woyska francuzkiego wyrównywająca osadzie mieyscowey, wprowadzona została, i odtąd służba wspólnie przez woysko obu narodów wykonywaną jest. Chorągiew tróykolorowa, obok papiezkiey powiewa z murów warowni. Porządek i spokoyność w Ankonie, ani na chwilę nie przerwane. Radość mieszkańców, okazuje się w ochoczém przyjmowaniu naszych żołnierzy. Widowiska nie są przerwane, roboty w porcie odbywają się bez przeszkody, i towary w chwili nawet wchodzenia naszego woyska do warowni, spokoynie na ląd zwożone. Władze mieyscowe zajęły się gorliwie zarządzeniem tego wszystkiego, co się tyczy żywności i innych potrzeb naszych żołnierzy. Tegoż wieczora woysko nasze umieszczono w koszarach. Miasto było oświecone. — Jenerał *Cubières*, pospiesza do Ankony dla objęcia tam dowództwa woyska.

Monitor z dnia wczorayszego donosząc o tem wypadku mówi, że wyprawa ta od dawna była przewidzianą, i celem jey niemoże być nic innego, jak spieszne przywrócenie spokoyności w państwie kościelném, w porozumieniu z innemi mocarstwami.

(Dz. Sporów.)

Od granic włoskich 24 *Lutego*. Wiadomość o obsadzeniu Ankony przes francuzów, większe niż zasługuje uczyniła tu wrażenie. Zapewniają bowiem powszechnie, że krok w zupełném porozumieniu z Austryą nastąpił. Woyska oboyga mocarstw w legacyach mają do przywrócenia tam spokoyności pozostać, i tylko po 3000 ludzi wynosić.

Z Bolonii 24 Lutego.

— Niepodobna opisać tego wrażenia jakie uczyniło na młodzieży prowincyi Romanii, przybycie woyska francuzkiego do portów naszych, i obawiać się trzeba, ażeby to zapalenie umysłów nowego niesprawiło rozruchu. Wielu patryotów, udają się do Ankony i Civita Vecchia dla widzenia Francuzów; policya zatrzymuje wielu i przestała wydawać paszportów. — *(G. Pr, St.)*

WIEDEŃ 2 Marca.

— Przybycie woysk francuskich do Ankony, było hasłem dla mieszkańców Ankony ku głośnemu wynurzeniu na nowo swoich uczuciów rewolucyjnych. W pośród kilkokrotnych okrzyków: *Niech żyje wolność! niech żyje Francya! Precz z Papistami!* zawdziano kokardy narodowe. Widać więc teraz do czego ta wyprawa doprowadziła, która podług nayuroczystszych zapewnień rządu francuskiego, przeznaczoną zostaje do dania opieki Papieżowi i jego prawo władztwu.— Liczne z tego powodu czynią tu zarzuty pierwszemu ministrowi Francyi Panu Perrier; sądzą jednak że dowódcy wyprawy tey, przestąpili dane sobie instrukcye, lubo hr. St. Aulaire w Rzymie, nic jeszcze takiego niezrobił, coby mogło bydź uważane za wyparcie się kroku tego przez dowódzcę eskardy francuzkiey kontradmirała Gallois uczynionego Wiadomo tylko, że papież po odebraniu tey wiadomości na dniu 25. lutego, chciał przeciw temu wydać swą protestacyą.— Ciekawą przeto jest rzeczą, jak gabinety europeyskie przyjmą ten postępek Francyi?—

(G. Pr. St.)

RZYM 28 Lutego.

Wiadomość z Ankony, wszystkie tu zabawy karnowałowe ludu, sparaliżowała od razu. — Bale publiczne zakazane. — Nawet poseł francuzki wstrzymał się ze swoim balem kostiumowym, a poseł austryacki z festinem, który miał dać na pamiątkę 40 letniego panowania swojego dostoynego Monarchy. — Ile wiadomo, Oyciec S. protestował się przeciw wkroczeniu Francuzów, i odmówił nawet posłuchania jenerałowi francuzkiemu Cubieres, który przejechał tędy, dla objęcia dowództwa woysk w Ankonie; gdzie gwałtowności tymczasowego dowódzcy pułkownika Combe, do tego stopnia doszły, że nawet delegata papieskiego trzyma w zamknieciu, i własnym jego ludziom zabrania doń przystępu. —

Papież wydał zatem rozkaz, ażeby woysko jego wraz z delegatem, opuściło Ankonę. —

(G. Pr. St.)

Od granic włoskich 1 Marca

— Przy Modenie zbiera się dywizya austryacka piechoty, która pod dowództwem feldmarszałka porucznika Hrabowskiego, udać się ma do Rimini i zająć tamteysze stanowisko. Przyczyną tego kroku, jest wzięcie Ankony przez francuzów. Naturalną jest rzeczą, że teraz w całych Włoszech, a mianowicie w woysku austryackiém, rozchodzą się pogłoski wojenne; mówią nawet że kroki nieprzyjacielskie niebawem się rozpo-

czną i nastąpi attak za Ankonę.—Pogłoski te wszakże zdają się bydź zawczesne; atoli pewną jest rzeczą, że w woysku austryackiém w Lombardyi, wielkie są poruszenia, i że w Sardynii i Piemoncie robią się uzbrajania. Jnne pismo donosi, że gabinet wiedeński oświadczył, iż w następujących wypadkach, zmuszónymby został do woyny: 1. Gdyby woyska francuzkie nieopuściły krajów państwa kościelnego, skoro je austryackie opuszczą;—Gdyby francuzi dawali pomoc rokoszanom przeciw władzy Papieża; 3. Gdyby francuzi przymuszali Oyca S. do zaprowadzenia w swém państwie konstytucyi na wzór tey, jaka dziś jest we Francyi.

FRANCYA

PARYŻ 5 Marca.

— Lord Grenville i wielu jenerałów angielskich, mieli honor na dniu 4. objadować z królem i jego rodziną.

Nadeszła tu wiadómość z Madrytu, że wszyscy ministrowie, wyjąwszy P. Calomarde, podali się do dymissyi, jak tylko dowiedzieli się o mianowaniu hrabi Alcudia na urząd pierwszego ministra. Ma to bydź stronnik *Jnkwizycyi S.*— Wielu urzędników, ma poyść za przykładem ministrów.—

Z Berlina pod d. 28 lutego donoszą, że z tamtąd wyjechać ma w krótce do Londynu nadzwyczayny poseł z nieograniczoném pełnomocnictwem, względem sprawy belgiyskiey.—

ROSSYA.

PETERSBURG 18 Lutego.

— Wnaywyższych ukazach, danych zarządzającemu głównym sztabem Jego Cesarskiey Mości, dnia 11 stycznia, wyrażono:

»Na osnowie utwierdzonych przezemnie, w dniu 4tym października zesłego 1830 roku ustaw akademii Woyskowey, przy głównym sztabie moim ustanawiającey się, zarząd tym wyższym zakładem naukowym, powierza się prezydentowi jey i wice prezydentowi. Teraz przyoblekając nayukochańszego brata mojego Jego Cesarską Wysokość, Wielkiego Xiążecia Jegomości, Michała Pawłowicza, tytułem honorowego prezydenta tey akademii, znayduję potrzebnem przyswoić osobom, zarządzającym nią mianowanie dyrektora i wice dyrektora akademii, ze wszystkiemi prawami i obowiązkami opisanemi w jey ustawach dla prezydenta i wice prezydenta.„

»Honorowymi członkami akademii woyskowęy; przy głównym moim sztabie ustanawiającey się, naymiłościwiey naznaczam: jenerała inżenierów hr. Suchtelena, jenerała adjutanta xiążęcia Wolkońskiego, jenerała piechoty Dowre, jenerał adjutantów: barona Jomini, hrabię Tolla, hr. Suchtelena 2go, i Neidharta.

»Dyrektorem akademii woyskowey, przy głównym sztabie moim ustanawiającey się, rozkazuję bydź jenerał adjutantowi, jenerał porucznikowi Suchozanetowi, a stałymi członkami jey rady: w jeneralnym sztabie, jenerał porucznikowi Szubertowi, w oddziale inżenierskim jenerał majorowi Christyaniemu, i w odziale artylleryi, jenerał majorowi Perrenowi Imu.

Piękne Sztuki.

TEATR NARODOWY.

Rozmaite okoliczności były nam na przeszkodzie, do zwrócenia uwagi czytelników, na obecny stan teatru narodowego, który od roku przeszło, zupełnie nową i nader uymującą przybrał postać, to jest, od chwili, jak w nową przeszedł entrepryzę. --

Ozdobnie, gustownie i czysto wewnątrz zbudowany, słowem zupełnie nowy, -- zaszczyca się doborem celnieyszych artystów, równie jak pięknością ubiorów i dekoracyi -- Niewidać w nim przepychu miast wielkich, ale zato nieustępuje im w usiłowaniach i dobrym smaku. -- Wczorayszé wystawienie opery Alina, mianowicie aktu drugiego, pod względem zaymującey gry, śpiewu, a nadewszystko gustowném czystem, prawdziwie francuzkiem wystąpieniem aktorek, niepowstydziłoby żadney sceny, nawet w Paryżu. -- Pani Niedzielska, Zawadzka, i Włodkowa, umiliły tę chwilę publiczności w sposobie zachwycającym.

Dyrekcya teatralna, daleka egoizmu chciwey tylko zbiorów spekulacyi, -- nic nieszczędzi dla upięknienia sceny, tém wszystkiem, co ją powabną zrobić może. Przedskończeniem się tego kursu, jeszcze będziemy mieli kilka sztuk nowych z nowemi dekoracyami roboty P. Kozakiewicza, -- i nową zupełnie garderobą. --

Między innemi nowa opera Król Alpów i nowa melodrama: Izaak mają bydź wspaniale wystawione.

Jutro na benefis, ulubioney artystki komiczney Pani Włodkowey, dana będzie nowa bardzo zabawna komedya, w trzech porach pod tytułem: Piętnaście lat życia lokaja. -- Publiczność umiejąca prawdziwą zasługę wynagradzać, nieomieszka zapewne zaszczycić benefisce Pani Włodkowey licznem zebraniem się na to wesołe widowisko.